

noviny

Klenovské

M e s a č n í k o b c e K l e n o v e c

VII. ročník

Číslo 2/2010

klenovskenoviny@klenovec.sk

Zdarma

Stane sa Klenovec vlastníkom PPG?

Skratka PPG znamená Priemyselný park Gemer. Je to zároveň názov projektu, ktorého zámerom je odkúpiť

časť areálu bývalých ZŤS (Závody ťažkého strojárstva) v Rimavskej Sobote, zrekonštruovať ho na hne-

dý priemyselný park a dať ho k dispozícii investorom, ktorí by v ňom mali vytvoriť 250 pracovných miest.

Foto: Michal Kňažek

Areál bývalých Závodov ťažkého strojárstva v Rimavskej Sobote čaká už viac ako desať rokov na oživenie

Z obsahu:

- Gemerský priemyselný park
- Garbiareň a Zornica v Klenovci
- posledná rozlúčka s Pal'om Jamríškom
- stále rubriky
- nezabudnime zaplatiť daň
- športové výsledky

Predmetná časť areálu bývalých ZŤS zahŕňa výrobnú halu, administratívnu budovu, prístupovú komunikáciu, železničnú vlečku a ďalšie objekty a príslušné plochy. Celkové náklady na odkúpenie nehnuteľností a rekonštrukciu areálu dosahujú výšku takmer 10 miliónov eur (300 miliónov Sk). Finančné prostriedky na realizáciu projektu plánuje obec získať vo forme nenávratného finančného príspevku zo štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci operačného programu Konkurencia a hospodársky rast.

(pokračovanie na strane 2)

MAS MALOHONT prijala v prvých výzvach 12 projektov

V decembri minulého roka sme vyhlásili prvé výzvy na predkladanie projektov v rámci realizácie prístupu Leader podporeného z programu rozvoja vidieka SR 2007 – 2013. Boli určené pre obce na realizáciu projektov zameraných na úpravu verejných priestranstiev, rekonštrukciu a modernizáciu rekreačných zón, objektov spoločenského významu, na budovanie a rekonštrukciu cyklotrás, ihrísk a pod. Celkovo sme na tieto výzvy vyčlenili 363 500,00 eur

(10,5 mil. Sk).

V termíne od 09. do 15. februára 2010 sme prijali a zaregistrovali od obcí z nášho územia celkovo 12 projektov s požadovanou sumou vo výške 570 656,06 eur (17,2 mil. Sk).

Do výzvy pre opatrenie 3.4.1 Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo bolo predložených 9 projektov s požadovanou sumou 503 328,33 eur, čo je o 72 % viac ako financie vyčlenené na túto výzvu - 293 000,00 eur.

V rámci výzvy pre opatrenie 3.4.2 Obnova a rozvoj obcí, na ktorú bolo vyčlenených 70 500,00 eur, boli predložené 3 projekty s požadovanou sumou 67 327,73 eur. To je o necelých 5 % menej ako objem financií vyčlenený na túto výzvu.

Počas trvania výzvy sme zorganizovali pre žiadateľov dvojdnový seminár zameraný na prípravu projektov do uvedených výziev a na realizáciu verejného obstarávania k pripravovaným pro-

jektom. Okrem toho sme poskytli predkladateľom projektov desiatky osobných, telefonických a mailových konzultácií.

Čo bude teraz nasledovať? Na zasadnutí Výboru MAS bude zvolená 7 - členná Výberová komisia MAS, ktorá skontroluje projekty po administratívnej stránke a následne bude hodnotiť jednotlivé projekty podľa vopred stanovených bodovacích kritérií.

(pokračovanie na strane 2)

Udialo sa ...

***26. januára** sa starosta obce JUDr. Pavel Struhár zúčastnil v Kokave nad Rimavicou zasadnutia Mikroregiónu Sinec – Kokavsko.

***26. januára** zasadal v Rimavskej Sobotě Výbor za zamestnanosti pri Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, na ktorom sa zúčastnil starosta obce JUDr. Pavel Struhár.

***26. januára** v Banskej Bystrici konzultoval starosta obce JUDr. Pavel Struhár s právničkou JUDr. Renátou Matejovou projekt rekonštrukcie Gemerského priemyselného parku.

***29. januára** sa uskutočnilo mimoriadne zasadnutie obecného zastupiteľstva k podaniu projektu rekonštrukcie Gemerského priemyselného parku.

***8. februára** sa na obecnú úradu za účasti riaditeľky Gemersko-malohontského osvetového strediska v Rimavskej Sobotě Mgr. Dariny Kišákové uskutočnilo rokovanie prípravného výboru Gemersko-malohontských folklórnych slávností – Klenovská rontouka. Obec zastupovali zástupkyňa starostu Mgr. Blažena Hrušková, riaditeľ Kultúrneho osvetového strediska Jaroslav Zvara a riaditeľka folklórnych slávností Bc. Stanislava Zvarová.

***19. februára** sa na obecnú úradu uskutočnilo rokovanie o možnosti prenosu nábožných zhromaždení prostredníctvom káblovej televízie. Na stretnutí sa zúčastnil starosta obce JUDr. Pavel Struhár, Ing. Mário Trnavský, senior Evanjelickej cirkvi a. v. v Klenovci Mgr. Dušan German a za spoločnosť Vares Banská Bystrica Ing. Marián Svetlík a Ján Sihelský.

***25. februára** sa uskutočnilo stretnutie starostu obce JUDr. Pavla Struhára, zástupkyne starostu Mgr. Blaženy Hruškovej a Ing. Mária Trnavského s Ing. Daxnerovou z agentúry Stars, na ktorom sa hľadali možnosti na podanie projektu v rámci druhého kola výzvy Regenerácia sídiel.

***26. februára** sa starosta obce JUDr. Pavel Struhár a zástupkyňa starostu Mgr. Blažena Hrušková stretli na Ministerstve kultúry SR v Bratislave s generálnou riaditeľkou sekcie médií, audiovízie a autorského práva PhDr. Natašou Slávikovou.

Blažena Hrušková

Stane sa Klenovec vlastníkom PPG?

(dokončenie zo strany 1)

Na financovaní projektu sa musí obec podieľať vlastnými zdrojmi vo výške 5 % z oprávnených nákladov, čo predstavuje sumu asi 500 tisíc eur (15 miliónov Sk).

Zámer získať do vlastníctva a prevádzkovať priemyselný park mimo katastra obce je síce neobvyklý, ale možný. Potvrdili to konzultácie predstaviteľov obce so zástupcami Slovenskej agentúry pre rozvoj podnikania a obchodu (SARIO) v Bratislave. Osobitosť projektu a vysoké náklady potrebné na jeho realizáciu boli dôvodom zvýšenej pozornosti a aktivity obecného zastupiteľstva i starostu obce pri posudzovaní budúcich prínosov a zvažovaní možných rizík projektu pre obec. V súvislosti s projektom preto zasadalo obecné zastupiteľstvo v období posledných dvoch mesiacov niekoľkokrát. Oboznámilo sa s projektovým zámerom, vypočulo si informácie o podnikateľskom pláne od rozhodujúceho investora, poslanci mali možnosť navštíviť výrobnú prevádzku investora v Lučenci a zúčastniť sa obhliadky areálu bývalých ZŤS v Rimavskej Sobotě. Na základe získaných informácií obecné zastupiteľstvo na svojom zasadnutí 8. januára 2010 rozhodlo o účasti obce v projekte priemyselného parku Gemer, ale súčasne podmienilo jej účasť splnením

podmienok, ktoré významným spôsobom znižujú možné riziká pre obec. Na hlasovaní o účasti obce v projekte boli prítomní všetci jedenásť poslanci obecného zastupiteľstva, za účasť sa vyslovilo desať poslancov, jedna poslankyňa sa hlasovania zdržala.

Počas procesu prípravy projektu boli poslanci obecného zastupiteľstva oboznámení so stavom plnenia jednotlivých podmienok a podrobne prerokovali a pripomienkovali návrhy potrebných zmluvných dokumentov. Na svojom zasadnutí 10. februára obecné zastupiteľstvo po predložení informácií o majetkových garanciách investora, o doriešení spolufinancovania a o posúdení všetkých zmluvných dokumentov právnu kanceláriou konštatovalo, že podmienky účasti obce v projekte priemyselného parku Gemer boli splnené. Žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku obec podala 15. februára.

Zapojenie obce do projektu rekonštrukcie Priemyselného parku Gemer podporil aj predseda Banskobystrického samosprávneho kraja Vladimír Maňka, s ktorým predstaviteľia obce účasť na projekte vopred konzultovali. Svoju podporu prejavil predseda Banskobystrického samosprávneho kraja osobnou účasťou na rokova-

ní so zástupcami súčasného vlastníka areálu i rozhodujúceho investora a v záverečnej fáze ju vyjadril v podpornom liste adresovanom starostovi obce. Na odporúčanie Vladimíra Maňku bola postupnosť jednotlivých krokov a spôsob eliminácie možných rizík pre obec konzultovaná aj s vedúcou kancelárie predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja JUDr. Soňou Šáliovou s riaditeľom Krajskej rozvojovej agentúry Ing. Štefanom Repkom.

Keďže sa jedná o najvýznamnejší a finančne najnáročnejší projekt v histórii obce, prirodzene sa vynárajú otázky súvisiace s očakávanými prínosmi a možnými rizikami, ktoré vyplývajú z jeho realizácie. Prínosom pre celý región budú nové pracovné miesta, ktoré vytvoria jednak investori pôsobiaci priamo v priemyselnom parku, ale aj ich dodávateľia. Významnými prínosmi pre obec bude mnohonásobné zvýšenie hodnoty obecného majetku a nezanedbateľné príjmy z nájomného, ktoré budú použité v prospech rozvoja obce. Rizikom projektu je prípadný odchod investorov z priemyselného parku, čo by ohrozilo novovytvorené pracovné miesta, ktoré sú najdôležitejším ukazovateľom úspešnosti projektu.

Michal Kňažek

MAS MALOHONT prijala v prvých výzvach...

Manažérka MAS M. Kubaliaková pri kontrole projektov

(dokončenie zo strany 1)

Zasadnutie Výberovej komisie MAS bude začínať verejnou prezentáciou projektov, o ktorej budú predkladatelia projektov aj verejnúčasť včas oboznámení.

Po vyhodnotení projektov budú projekty zaslané na PPA, ktorá vykoná administratívnu kontrolu a definitívne rozhodne o tom, či projekt bude alebo nebude podporený z Programu rozvoja vidieka SR - os 4 Leader.

Zoznam prijatých a zaregistrovaných projektov, ako aj ďalšie informácie nájdete na web stránke www.malohont.sk.

Miroslava Kubaliaková

Garbiareň a Zornica v Klenovci

Na prvý pohľad nesúvisiace pojmy. A predsa medzi nimi existuje generačná návaznosť, ktorú, zatiaľ, uzaviera podnik Evasport na výrobu zvrškov pre obuv.

Klimatické podmienky a striedanie ročných období v našom regióne nútli jeho obyvateľov primerane sa obliekať a obúvať. Od pradávna v tomto smere najviac dostupnou surovinou bola koža, kožušina, remeň z domácich či voľne žijúcich zvierat. Odraná koža zo zvierat je biologický materiál, ktorý sa dá zachovať sušením (lepšie vysušením) alebo náročným spracovaním u kožušníkov alebo v garbiarniach. Rozhodujúca je ľahá strana, kde si zákazník môže zvoliť kožušinu (k telu, prípadne z vonkajšej strany) alebo remeň podrážkový, zvrškový, remeň rôznej hrúbky, mäkkosti či farby. Polotovary z garbiarní a koželužní v minulosti spracúvali obuvníci, rukavičkári, kožušníci (kušnier), výrobcovia sediel a postrojov na kone, remenáři – brašnári a výrobcovia bičov. Použitie remeňa bolo veľmi rozsiahle aj v priemysle, keď po priemyselnej revolúcii potrebovali všetky stroje transmisné prevody pohonu.

Garbiareň je dielňa či továrneň na spracovanie surových koží. V Klenovci stála na dolnom konci neďaleko Rimavy ako posledná budova. Prízemná, členená na bazény z betónu, kde vo vodných roztokoch rôznej farby, hustoty a hlavne smradu sa kúpali kože. K areálu patrila aj sklad pred budovou. Garbiareň vlastnil Ján Zúrik, ktorý bol do vysokého veku jediný garbiar s vlastnou výrobňou. Veľkovýroba na Slovensku bola koncentrovaná v Liptovskom Mikuláši, v Bošanoch, na Záhorí, Orave. Kože spracúvali i malovýrobcovia. Garbiareň v Klenovci mala aj strojovú vybavenosť s elektrickým pohonom, ale väčšinu prác zvládol ručne majiteľ s pomocníkmi. V povojnových rokoch na prízemnú budovu pristavili nadstavbu, poschodie, ktoré slúžilo ako rodinný byt troch generácií Jánov – starý otec, syn (pracoval v poisťovníctve) s manželkou a dvoma deťmi, ktoré sa po vyštudovaní k tejto činnosti už nevrátili.

Remeň v dobe vojny bol vzácny. Topánky – vychádzkové či pracovné boli na regulovaný prídel. V Klenovci ich vyrábali šustri a čizmári. Zaručená kvalita ich predurčovala na dlhé nosenie. Navyše podrážka sa dala raz, aj dvakrát obnoviť – podbiť.

vanie, morenie, vyčinenie (činenie) a farbenie. Činenie prebieha vo vode, v ktorej sa vylúhovala rozdrobená smreková, dubová či brezová kôra. Tak sa mení holina na useň za pomoci organických alebo anorganických látok. Tento postup sa nazýva chromočinenie. Proces

leho storočia pletacie stroje nahradili šijacie, keď tu začala svoju činnosť prevádzka podniku Zornica z Bánoviec nad Bebravou.

Je ťažké si predstaviť, čo všetko bolo treba urobiť v bývalej garbiarni, aby na mieste bazénov a bytu vznikol čistý priestor so šijacími strojmi, priestory pre administratívu, sklady, baliarne, sociálne vybavenie. Neskoršie v rámci Akcie Z boli rozšírené priestory o výrobnú halu, v ktorej pracovalo v dvoch zmenách viac ako tri stovky zamestnancov. Prvou vedúcou Slovenky bola Zuzana Kalinajová, ktorú neskôr vystriedala Emília Zacharová.

Dňa 1. januára 1962 nastúpil do funkcie vedúceho klenovskej Zornice Pavel Tomo – Laudis. Bol to všestranný človek, ktorý prešiel viacerými zamestnaniami a činnosťami. Bol obchodník, revízor, pracovník spotrebných družstiev, poslanec MNV, pracovník Zboru pre občianske záležitosti, herec, režisér. Pre vedúcu funkciu v textilnom priemysle sa vyškolil v Podnikovej priemyselnej škole. Podnik pod jeho vedením zamestnával aj 320 ľudí, prevažne žien. Stal sa nositeľom viacerých vyznamenaní.

V prevádzke pracovali aj spoločenské organizácie: KSS, ROH, SZŽ, ČK. Okrem toho tu pôsobili Brigády socialistickej práce a družstvo požiarna ochrany. Veľkým prínosom bolo zabezpečenie výdaja teplej stravy, ktorá sa dovážala z Jednoty Klenovec. Zornica mala tiež bufet, klubovňu, zasadačku. V suteréne vznikol sklad uhlia a sklad pomocného materiálu. Zdokonalilo sa i osvetlenie. V takto vybavenej fabrike sa šili zástere, detské košieľky, detské letné oblečenie a posteľné prádlo.

Pavel Tomo odišiel z funkcie vedúceho závodu Zornica Klenovec do dôchodku vo februári 1985. Zomrel v roku 2000. Po jeho odchode závod ešte niekoľko rokov existoval.

V súčasnosti je v týchto už rozšírených priestoroch nový podnik Evasport.

Koloman Zúrik

Propagačný štítok továrne na kože J. Zúrika (repro: K. Zúrik)

Logo podniku Zornica a jeho následník Evasport, s. r. o.

Výroba kože, remeňa mala po stáročia ustálený postup. V minulosti sa na vyčistenie a zafarbenie používali prírodné suroviny, ktoré neskôr vytlačila chémia. Postup spracovania kože je nasledovný: sušenie, močenie vo vode, lúhovanie (v minulosti sa využíval starý moč), odchlpenie, štiepanie, krupono-

výroby remeňa a kožušín je náročný na čas, teplotu, odborné znalosti, remeselné finto i fyzickú zdatnosť.

Posledným garbiarom garbiareň v Klenovci zanikla. Budovu oficiálne, úradným postupom odkúpil známy podnik na výrobu spodného prádla Slovenka a v šesťdesiatych rokoch minu-

Chovateľom oviec

Chov oviec a racionálna výživa obyvateľstva

Živočišna výroba má v sústave poľnohospodárskych odvetví významné postavenie z nasledovných dôvodov:

- produkuje potraviny, priemyselné suroviny, zdroje pre krmovinársky priemysel a zdroje pre úrodnosť pôdy,
- vytvára možnosti podnikania, obchodovania, rozvoja športových aktivít a ďalšie možnosti seberealizácie,
- poskytuje zdroje zamestnanosti, príjmov, životných existencií, rozvoj agroturistiky, drobného chovu oviec, ako i rôznych odvetví športu,
- prispieva k symbióze širšieho životného prostredia s etikou a humanitným prístupom k človeku.

V uvedených súvislostiach sa v plnej miere realizuje aj slovenské ovčiarstvo. Aj napriek prudkému poklesu stavu oviec po rokoch 1990 – 2000, ktorý súvisel aj so zánikom mnohých družstiev, má aj dnes svoje opodstatnenie. V súčasnom období sa stav oviec stabilizoval a postupne sa opäť zvyšuje. Stav oviec sa pohybuje na úrovni 350 tisíc kusov. Z toho približne 250 tisíc kusov bahnic. Ovce sa postupne stávajú zaujímavým doplnkovým výrobným odvetvím. Export

jahňacieho mäsa na zahraničné trhy a zvyšujúci sa záujem o výrobky z ovčieho mlieka robia toto odvetvie stále viac atraktívnym. Aj keď je tu možnosť celoročného exportu, je nutné tomu prispôbiť celý chovný a reprodukčný proces. Úžitkové vlastnosti hospodárskych zvierat sú charakteristické pre ten - ktorý druh. Pri ovciach hovoríme o úžitkovosti: reprodukčnej, mliekovej, mäsovej a vlnovej.

Podľa plemenárskeho hľadiska sa z reprodukčných ukazovateľov hodnotí plodnosť oviec, čo je počet živo narodených jahniat na jeden vrh k celkovému počtu pripúšťaných oviec v centách.

Z chovateľského hľadiska hovoríme o kotnosti oviec, čo je percentuálny podiel obahnených oviec k celkovému počtu pripustených. Záverom si dovoľujeme uviesť niekoľko čísel, ktoré priamo súvisia s reprodukciou:

- dĺžka pohľavnej aktivity trvajúca približne 160 – 250 dní,
- ruja trvá 24 – 48 hodín,
- pohlavná dospelosť 6 – 10 mesiacov,
- chovateľská dospelosť 16 – 18 mesiacov (35 – 45 kg živej hmotnosti).

Ladislav Gemerí

Z kuchyne našich starých mám

Pirohovou stredou sa aj v Klenovci skončil čas zábav a nastalo obdobie, keď bolo treba spomaliť a viac myslieť na nadchádzajúcu jar a s ňou spojené prípravy na poľné práce. Toto obdobie sa vyznačovalo aj striedanosťou v jedle. Aj keď Klenovčania prísny pôst nedodržiavali, predsa len na ich jedálnom listku prevažovali jednoduchšie a hlavne „hlúpejšie“ jedlá. Polievky ako kyslý bôb či gríbe sa pripravovali bez obľúbeného údeného. Hodne sa varil čir s bryndzou, čir v mlieku a ryžová polievka s mliekom. Obľúbené boli rezance s makom a tvarohom či zemiaci.

kové rezance s makom. A nesmieme zabudnúť ani na halušky, napríklad aj s kuračou bryndzou a rôzne kaše.

V tomto čase jednoduchých jedál som si spomenula na jedno, možno už aj zabudnuté jedlo, ktoré obľubovali hlavne deti, a to vtáčie mlieko. Ja sama som ho nikdy nepripravovala a od svojho detstva ani nejedla. A isté je, že také dobré ako mi ho urobila dakedy veľmi dávno stará mama už jesť ani nebudem. Preto som neváhala a jedno popoludnie som opäť zavítala

k starým mamám do klubu dôchodcov a jednoducho som sa na vtáčie mlieko opýtala. Spoločne sme sa zhodli, že táto detská sladkosť je v našich kuchyniach pomaly minulosťou, no na stole Zuzany Medvedovej nechýba ani dnes. Zároveň pripomenula, že vtáčie mlieko sa voľakedy varilo postielkyni, žene, ktorá práve porodila, pretože bolo ľahké a zároveň výživné.

Vtáčie mlieko

„Na prípravu vtáčieho mlieka potrebujeme 1 liter mlieka, 5 vajec, malú lyžičku maizeny, podľa chuti kryštálový a vanilkový cukor.“

Z litra mlieka odoberieme asi tri deci a ešte v studenom rozmiešame žltky a maizenu. Ostatné mlieko dáme variť spolu s kryštálovým a vanilkovým cukrom. Keď vrije, pridáme studené mlieko so žltkami a necháme trochu prevrieť. Z bielok ušľaháme tuhý sneh a polievkovou lyžicou ho vkladáme do mlieka a na slabom ohni zo všetkých strán povaríme. Po uvarení snehové kôpky vyberieme na misu a podlejeme uvareným krémom.“

Blažena Hrušková

Marec

Ďalšou zaujímavou rastlinou, ktorá by sa mohla pestovať aj v našej oblasti je mandľa obyčajná. Pestuje sa v teplejších oblastiach Slovenska, čo by predstavovalo v našich podmienkach viac starostlivosti v zimnom období. Pre pestovanie si vyžaduje podobné pestovateľské podmienky ako vinič hroznorodý a ten vieme pestovať aj v našom okolí. Priemerná ročná teplota by sa mala pohybovať v rozmedzí 8 až 9 °C. Doporučuje sa pestovať do 250 m nadmorskej výšky. Môže rásť aj pri nižších teplotách, ale je tu riziko zlého vyzrievania dreva a namrzania kvetov. V tomto môžeme mandľu porovnať ku marhuli. Jednoducho povedané v „dobrých rokoch“ by sme sa mohli dočkať dobrej úrody. Na pôdu je mandľa pomerne náročná. Vyžaduje prehriatu, výživnú a dobre zásobenú pôdu s vyšším obsahom

Okienko záhradkára

hlavne draslíka. Vyžaduje aj každoročné prihnojovanie priemyselnými hnojivami. Aj tu sa doporučuje vyšší obsah draslíka. Pomer dusíka, fosforu a draslíka by mal byť v pomere 2:1:4. Mandľa je opadavý strom. Listy sú kopiovité s jemnými zahrotenými zubkami. Sú tmavozelené a dlhé do 12 cm. Kvitne začiatkom jari na holých výhonkoch (podobne ako broskyňa). Kvety sú ružové, alebo biele s priemerom asi 5 cm. Z kvetov sa vyvinú vajcovité, zamätovozelené až 6 cm dlhé plody, ktoré sú jedlé. Najvhodnejším tvarom na pestovanie je voľne rastúci zákrpok alebo štvrtkmeň. Po zabezpečení koruny sa zameriavame hlavne na presvetľovanie koruny. Odstraňovaním odrodových konárov dosiahneme nový rodový obrast, ale aj väčšie plody. Pri vysádzaní

musíme rátať s plochou koruny až 30 m². Najvhodnejší čas na sadenie mandle je jeseň, pretože vyháňa pomerne skoro a pri jarnej manipulácii obyčajne rýchlo zaschne a potom sa ťažko uchýja. V každom prípade musíme ju v jarnej dobe častejšie polievať. Pre záhradkárov je veľmi vhodné vypestovať si mandľu na trvalom stanovišti, a to tak, že na jeseň si na miesto, kde chceme mandľu pestovať, zasadíme kôstku akejkoľvek mandle. Počas ďalšieho roku si dopestujeme podpník, ktorý v tom istom roku začiatkom augusta začneme z rodiacej odrody. V prípade, že podpník nemá ešte požadovanú hrúbku, počkáme so štepením na nasledujúci rok. Prvá úroda by sa nám mala objaviť už v treťom roku. Podľa starostlivosti sa nám dožije

25 až 40 rokov. Podmienkou úspešného pestovania a dobrej rodivosti je pestovanie mandlí, ktoré kvitnú približne v rovnakom období. Mandľa je cudzozemská. V jarnej dobe kvitne pomerne skoro a má veľmi pekné kvety tak že ju môžeme použiť aj v okrasnej záhradke. Je vyhladávaná včelami. Škodcov má pomerne málo. Občas v malom rozsahu ju napáda voška. Z hubovitých chorôb je to častý výskyt moniliózy hlavne na mladých plodoch hneď po odkvitnutí. Na konzumáciu je potrebné jadrá mandle niekoľko minút povariť vo vode. Potom sa pod prúdom tečúcej vody ochladia. Očistia sa od hnedej šupky, ktorá tvorí ešte čiastočný obal. Jadrá zostanú pekné biele. Takto pripravené jadrá môžeme ďalej spracovať naslano a to opražením na oleji a posolením. Alebo nasladko obalením karamelom s následným potrením olejom.

Jaroslav Jáchim st.

Fašiangy v materskej škole

Dňa 16. februára 2010 sa Námestie Karola Salvu v Klenovci zmenilo zo zimnej krajiny na pestrofarebný svet kúzelných postáv. Deti z Materskej školy Karola Pajera pripravili už po druhýkrát pochovávanie basy za bubnovania a hlásenia klenovského hlásnika:

„Na známosť sa všetkým dáva, že sa na námestí basa pochováva.“

V sprievode boli najrozličnejšie masky: šašovia, kúzelníci, princezné, Indiáni a mnoho ďalších, ktoré sa z materskej školy presúvali na námestie.

Námestie sa ozývalo tancom a spevom: Fašiangy Turice, Maškarný bál, Pec nám spadla, Červený kachel, Tancoval tenký s

Detské fašiangy na námestí

tenkou a Kukulienka.

Na pódiu sa vystriedali masky z tried Lienok, Ježkov, Usilovných včelíček a

Medvedíkov.

Snehovej kráľovnej sa stratila basa, ktorú kráľovná márne hľadala u každej

masky, no nájsť ju, sa jej nepodarilo. O pomoc poprosila aj klenovského hlásnika, ktorý ju nakoniec mal ukrytú.

Keďže sa už fašiangy kráčia, už sa nenavrátia, tak aj zábava, plesy a tance pominú.

Deti basu pochovali a takto pri tom spievali:

„Dolorés, Dolorés, naučia ťa v pekle móres.“

Masky plakali, prikryli basu plachtou a tým sa fašiangy skončili.

Klenovský hlásnik zabubnoval, poďakoval sa prítomným, že prišli podporiť všetky masky- detičky v zime a mraze, v ich krásnom programe.

**Elena Mináčová,
Mária Chudíková**

Baba Kristína

Sú ľudia, ktorí sa zapisujú do histórie obce bez toho, aby sa o to zvlášť pričínili alebo si to uvedomili. Život berú tak samozrejme, ako by to inak ani nemohlo byť. Možno, že vnútorne, v citoch je to inak, no neprejavia to. Ich vystupovanie je nenápadné. Presne tak sa dá charakterizovať aj priateľivá, usmievať sa žena, baba Kristína.

Kristína Piaterová, pôrodná asistentka v Klenovci (aj v Hnúšti) titulovaná ako baba či pôrodná baba bola všeobecne známa u všetkých obyvateľov. Aj keď výraz baba sa používa v parafráze aj na označenie dievčiny či ženy, v Klenovci to bola jednoznačne osoba pomáhajúca ženám v rozhodujúcej chvíli pôrodu. Tento náročný moment v živote žien sa dnes prevažne odohráva v nemocničnom prostredí, kde asistencia zdravotného personálu vie pomôcť aj v náročných alebo kritických prípadoch.

V dávnejších dobách sa prevaha detí rodila v domácom prostredí. A tak aj v našej obci skúsená baba priviedla na svet mnoho Klenovčanov. Pôrodom jej starostlivosť nekončila. Často bolo treba šťastnej rodičke pomôcť pri prvom

kúpaní dieťaťa a celkovej starostlivosti o tento rodinný poklad. Zvlášť vítané to bolo u prvorodičiek. A tak sme občas stretávali usmiate babu Kristínu, ako sa s malou taštičkou naplnenou

potrebami k tejto činnosti poberala do rodín, kde ju už očakávali. Aj keď mobily neexistovali, ústny dohovor sprostredkoval spojenie.

Nevieme, či si baba Kristína viedla evidenciu narode-

ných, no celkom iste je dosť žijúcich Klenovčanov, ktorí jej vďaka za svoj život či pomoc v rodine.

Fotografia ju predstavuje s neodmysliteľnou taštičkou a zvyčajným dobroprajným úsmevom na ceste za rodičkou.

Koloman Zúrik

Foto: Koloman Zúrik

Kristína Piaterová - „Baba Kristína“

**Miestne kultúrne
stredisko pri Obecnom úrade
v Klenovci**

**Vás pozýva
na divadelné predstavenie**

Neprebuďení

**v podaní Divadelného súboru
T. Vansovej v Rimavskej Píle
pri MsÚ v Tisovci.**

**Námet: Martin Kukučín
Jaroslav Lacko**

Scéna: Jaroslav Lacko

Réžia: Jaroslav Lacko

Hudba: DRUŽINA, HRDZA

**Predstavenie sa uskutoč-
ní dňa 13.3.2010 (sobota) o
19,00 hod. v Kultúrnom dome
v Klenovci**

Vstupné: 1,00 €

Posledná rozlúčka s Paľom Jamriškom

Keď som sa vracal zo školy vlakom domov, v Hnúšti som sa dozvedel, že odpoludnia (17. februára 1930) zomrel Paľo Jamriška, úradník notárskeho úradu, nedostudovaný právnik. Vysokoskolské štúdium zanechal zo zdravotných dôvodov. Bol chorý na pečeň. Lekári ho varovali, aby sa šetril a žil striedmo, ale nedal si povedať.

Táto správa ma veľmi dojala. Ešte v nedelu som sa s ním u nich doma rozprával. Zhovárali sme sa asi hodinu o všetkom možnom. Paľo bol veľmi aktívny. Bol divadelný ochotník, herec, režisér a fotograf, najmä dobrý organizátor. S podnikateľom Jánom Bartom, ktorý sa po vojne vrátil do Klenovca z USA, kde nadobudol skúsenosti z filmovania (doniesol si vlastnú kameru), nakrútil roku 1922 hraný film Stridža z pod hája podľa rovnomennej divadelnej hry Ferka Urbánka. Hrali ju klenovskí ochotníci a režíroval Ján Moncoľ. Ten vo filme stvárnil aj hlavnú úlohu. Film mal veľký úspech.

Pohreb bol vo štvrtok 19. februára 1930 o 15.00 hodine na námestí pred obecným domom za veľkej účasti obyvateľstva. Pri truhle viačala čierna zástava Slovenskej evanjelickej jednoty a stáli

sokoli v rovnošatách. Medzi nimi som bol aj ja. Sokolský kroj som si požičal z Koka-vy nad Rimavicou od farára O. Bancíka. V uniformách na pohreb prišli aj hasiči a poľovníci. V obidvoch organizáciách bol funkcionárom.

Pohrebnú kázeň mal farár ThDr. Juraj Argay, ktorý vyzdvihol zásluhy Pavla Jamriška. Piesne, ktoré

Pavol Jamriška

sa na pohrebe spievali, boli zamerané na jeho život, ktorý skončil predčasne v mladom veku.

Po skončení rozlúčky sa sprievod pohol z námestia do cintorína. Na jeho čele kráčali farár a kantor. Za nimi išla početná skupina cigánskych hudobníkov, ktorí celou cestou hrali smútočné piesne a nakoniec mu zahrali pieseň Anička, dušička ... a nad hrobom Hojže, Bože!

V cintoríne sa s Pavlom Jamriškom rozlúčil starosta obce Ján Zúrik. Objektívne zhodnotil jeho prácu na obecnom úrade. Nič neprikrášľoval, všetko povedal tak, ako bolo. To sa mi páčilo. S dojatím sa od neho odobral správca evanjelickej školy Eduard Helvigh. Učiteľ Pavol Moncoľ povedal, že okolie malo viac na neho vplývať, aby sa jeho život uberal pozitívnu cestou. Nakoniec za Slovenskú evanjelickú jednotu prehovril učiteľ Čilag, ktorý sa s ním rozlúčil. Bol to dlhý a zaujímavý pohreb, plný myšlienok a úvah o živote a smrti.

Ján Tomo

Pavol Jamriška – jeden z priekopníkov slovenskej kinematografie

Vo februári pred osemdesiatimi rokmi zomrel Pavol Jamriška, ktorý spolu s americkým Slovákom a klenovským rodákom Jánom Bartom v roku 1922 založil výrobnú a požičovňu filmov pod názvom Podnik na výrobu a požičovanie filmov Bar-to a Jamriška v Klenovci.

Zrodu tejto spoločnosti v Klenovci predchádzalo ochotnícke divadlo, ktoré viedol učiteľ a režisér Ján Moncoľ. S klenovskými ochotníkmi nacvičil divadelnú hru Ferka Urbánka Stridža spod hája.

Jej slávnostnú premiéru začiatkom roka 1922 uvidel aj Ján Barto. Nadšený klenovskými krojmi a krásou rodnej reči rozhodol sa hru sfilmoveť, a tak krajanom v USA ukázať umenie starej vlasti. Divadelnú hru do filmovej podoby prepísal Pavol Jamriška, ktorý bol zároveň aj režisérom filmu. Učiteľ Ján Moncoľ sa stal pomocným režisérom a Ján Barto sa chopil kamery.

Film vznikol bez ateliérov. Jediným interiérom bola lesná chata na neďalekom Sinci, exteriéry sa nakrúcali pred zemianskou kúriou Kubínyiovcov na Majeri, na lúkach a v lesoch. Takto vzniknutý filmový materiál bol laboratórne spracovaný a zostrihaný vo Viedni a koncom roka 1922 bola v Klenovci jeho slávnostná premiéra. Filmový historik Ivan Rumanovský v roku 1958 v časopise Film a divadlo o tejto aktivite Klenovčanov povedal: „Zdá sa, že klenovskí filmári boli skutočnými priekopníkmi kinematografie na Slovensku.“

Pre čitateľov Klenovských novín sme pripravili spomienku na poslednú rozlúčku s Pavlom Jamriškom, ako ju zachytil vtedy dvadsaťročný študent Ján Tomo vo svojom denníku, ktorý vyšiel knižne v roku 2009 pod názvom Moje maturity.

Blažena Hrušková

Tohtoročná zima akoby dávala za pravdu tým, ktorí spochybňujú teórie klimatológov o postupnom globálnom otepľovaní našej planéty a o tom, že v našich končinách si pomaly musíme zvykať na zimy bez snehu. Predchádzajúce 2 – 3 zimy tomu aj nasvedčovali. Súčasná zima akoby si chcela vynahradiť tie minulé. Haldy snehu prinášali ťažké chvíle nielen cestárom pri spriechodňovaní často úplne zasypaných a zaviazanych ciest, ale aj občanom našej obce bývajúcim hlavne pri komunikáciách s chodníkmi pri odstraňovaní snehu a námrazy z chodníkov vedúcich popred ich domy. Niektorí „povctivci“ sa často aj niekoľkokrát cez deň snažili udržať chodník v takom stave, aby nedošlo na ňom k úrazom chodcov. Prevláda totiž všeobecný názor,

že každý občan je povinný starať sa o čistenie chodníka pred svojou nehnuteľnosťou. Je však tomu naozaj tak? Treba si totiž uvedomiť, že nie všetky chodníky v obci bezprostredne súvisia s domami občanov, niektorí majitelia domov majú predzáhradky oddelené od chod-

ných chodníkov. Aj z týchto dôvodov uvádzam vysvetlenie právnika Petra Chrašča tak, ako bolo publikované v časopise Nový Čas – Zdravie, číslo 6 z roku 2010.

Citujem: „Za úpravu cestnej komunikácie je zodpovedný správca. V prípade ciest prvej triedy je to Slo-

Kto nesie zodpovednosť?

venská správa ciest, za cesty druhej a tretej triedy samosprávny kraj. Obce zodpovedajú za svoje komunikácie. Aj keď sa práve tie primárne starajú o to, aby boli chodníky a cesty bez problémov schodné, sneh odhrnutý a ľad odstránený, na základe všeobecného nariadenia obce sa táto zodpovednosť môže preniesť na vlastníka domu, ktorý leží v bezprostrednej blízkosti chodníka.

Jej slávnostnú premiéru začiatkom roka 1922 uvidel aj Ján Barto. Nadšený klenovskými krojmi a krásou rodnej reči rozhodol sa hru sfilmoveť, a tak krajanom v USA ukázať umenie starej vlasti. Divadelnú hru do filmovej podoby prepísal Pavol Jamriška, ktorý bol zároveň aj režisérom filmu. Učiteľ Ján Moncoľ sa stal pomocným režisérom a Ján Barto sa chopil kamery.

Keď sa vám stane úraz, obec vás môže odkázať na majiteľa domu, pred ktorým k nemu došlo. Tento problém dodnes nemá jednoznačné riešenie, nie je jasné, kto v tomto prípade nesie zodpovednosť. Toľko právnik.

Preto by bolo potrebné pre informovanosť občanov zverejniť existujúci zákon, prípadne, ak obec má všeobecné záväzné nariadenie obce prenášajúce túto povinnosť na občanov.

Mnohí naši občania by to isto privítali, aby v budúcnosti vedeli o svojich povinnostiach, prípadne mali podklady pri možných sporoch s potencionálnymi poškodenými žiadajúcimi finančné náhrady po rôznych úrazoch na chodníkoch, ale tiež po padajúcich cencúľoch a snehu zo striech domov, ktoré sa tiež môžu vyskytnúť.

Slavomír Hruška

ŠPORTOVÉ OKIENKO

Prehľad výsledkov z bedmintonových turnajov

Športovým zápoleniam naďalej dominujú turnaje bedmintonistov všetkých kategórií, po štarte najvyššej futbalovej súťaže sa koncom marca rozbehnú aj regionálne majstrovstvá. Naši futbalisti po jesennej časti obsadili postupovú druhú priečku tabuľky a v jarnej časti sa určite pokúsia o návrat do V. ligy. Pre oživenie prinášame jesennú tabuľku I. triedy oblastného majstrovstva.

Tabuľka po jesennej časti

1. Tornaľa	13	10	1	2	36:10	31
2. Klenovec	13	8	2	3	20:18	26
3. Tachty	13	8	1	4	44:20	25
4. Jelšava	13	7	3	3	28:24	24
5. R. Janovce	13	6	0	7	26:25	18
6. Revúčka	13	5	2	6	27:22	17
7. Lubeník	13	5	2	6	27:26	17
8. Stárňa	13	5	2	6	23:27	17
9. Bátka	13	4	4	5	21:28	16
10. Abovce	13	5	1	7	27:37	16
11. Muráň	13	4	4	5	20:33	16
12. Sirk	13	4	3	6	27:29	15
13. Ožďany	13	2	4	7	15:20	10
14. V. Teriakovce	13	2	3	8	12:34	9

Ako sme už informovali, okrem mládežníckych družstiev bedmintonového oddielu TJ Družstevník Klenovec funguje v tomto ročníku aj bedmintonový klub RODON Klenovec, ktorý je účastníkom II. ligy dospelých, skupina západ, kde sa po troch odohraných turnajoch nachádza na 4. mieste tabuľky. Na poslednom turnaji, ktorý sa uskutoční 14. marca, bude BK RODON bojovať o postup do I. ligy.

Naše mladé nádeje súťažili na niekoľkých turnajoch. Prehľad ich výsledkov prinášame v nasledujúcej časti.

Na Veľkej cene Košíc dospelých Surová tretia

Tretí Grand Prix dospelých v bedminton, ktorá sa konala v dňoch 6.-7. februára v Košiciach, sa zúčastnili aj tri dievčatá TJ Družstevník Klenovec - Romana Surová, Denisa Antalová a Nikoleta Bálintová.

Bronzovou priečkou sa blýsla osemnásťročná Romana Surová, ktorá po medailových umiestneniach v juniorských kategóriách vybojovala medailu v zmiešanej štvorhre. Spolu s Vachálkom (Spoje Bratislava) v dôležitom súboji porazili druhú nasadenú dvojicu Šulko-Čiznárová (Spoje Bratislava, M-Sport Trenčín) 2:0 na sety. V semifinále však už podľahli neskorším víťazom tejto disciplíny Ludík-Matečná (obidvaja BK MI Trenčín) 1:2 na sety. Dvojice Balucha-Antalová (BC Prešov, Klenovec) a Beluško-Bálintová (BC Prešov, Klenovec) sa po výhre v prvom kole prebojovali do šestnástky najlepších, no

tam už na svojich súperov nestačili a z ďalších bojov vypadli.

Vo dvojhre žien sa najďalej prebojovala Denisa Antalová, ktorá v boji o medailu narazila na druhú nasadenú Orlovskú (BC Prešov) a keďže jej v dvoch setoch podľahla, obsadila 5.-8. miesto. Spomínaná Orlovská porazila v druhom kole Bálintovú, ktorá rovnako ako Surová skončila v šestnástke najlepších.

Vo štvorhre žien sa mladým Klenovčankám až tak neda-

Prvé medailové umiestnenie dosiahla dvojica Kašela-Surová (Lok. Košice, Klenovec) v zmiešanej štvorhre, keď po prehratom semifinálovom zápase s neskoršími víťazmi tejto disciplíny, dvojicou Balucha-Repiská (ŠŠK Široké, Slávia TU Zvolen) 0:2 obsadila tretie miesto. Do tretieho kola sa prebojovala dvojica Hruška-Klimková (Klenovec, BC Prešov), ktorá takisto podľahla neskorším víťazom 0:2 na sety a obsadila tak 5.-8. miesto. Po

Ivan Hruška v zápale boja

rilo, keď dvojice Surová-Antalová a Bálintová-Vachová (druhá menovaná BK MI Trenčín) z prvého kola cez mimoriadne silné súperky nepostúpili.

V Šuranoch dve bronzové umiestnenia

Prvú februárovú sobotu sa na treť Grand Prix stretli starší žiaci a žiačky na celoslovenskom turnaji v Šuranoch v bedminton. 57 hráčov a hráčok si v Mestskej športovej hale zmeralo sily na poslednom turnaji pred májovými majstrovstvami Slovenska. Medzi nimi aj šesť klenovských bedmintonistov - Michaela Čajková, Ivana Lásková, Renata Surová, Monika Hrušková, Richard Šmatlák a Ivan Hruška bojovali na turnaji so striedavými úspechmi.

jednej výhre si na svoje konto pripísali dvojice Šmatlák-Čajková (obidvaja Klenovec) a Balucha J.-Hrušková (ŠŠK Široké, Klenovec), čo im napokon stačilo na umiestnenie na 9.-16. mieste.

Vo štvorhre chlapcov neprial žreb dvojici Hruška-Šmatlák, ktorí sa už v druhom kole stretli s prvou nasadenou dvojicou Dratva-Kašela (ATU Košice, Lok. Košice) a po dvoch prehratých setoch obsadili 5.-8. miesto. Dievčatám sa darilo trochu lepšie, keď sa dvojici Čajková-Surová podarilo vybojovať bronzovú medailu.

Vo dvojhrač sa klenovským zástupcom vôbec nedarilo, keď nedokázali vybojovať ani jednu medailu. Hruška skončil na jedenástom a Šmatlák na osemnástom mieste. Z dievčat vybojovala

Hrušková šieste miesto, Lásková ôsme, Čajková štrnástu a Surová dvadsiate miesto.

Na Oblasných majstrovstvách dospelých všetkých klenovské dievčatá s medailami

Bedmintonový oddiel Lokomotíva Košice usporiadal 27. februára Oblasné majstrovstvá Slovenska dospelých v bedminton, na ktorých štartovali aj Romana Surová, Denisa Antalová a Nikoleta Bálintová, ktoré spolu vybojovali až päť medailových umiestnení.

V zmiešanej štvorhre získali bronzové medaily páry Banyász-Surová (BC Prešov, Klenovec) a Beluško-Bálintová (takisto BC Prešov, Klenovec). V neúspešných semifinálových stretnutiach podľahla prvá z dvojíc košického páru Tomčko-Zabavnikov (ATU Košice, Lok. Košice) 0:2 a Beluško-Bálintová páru prešovského BC Závada-Orlovská takisto 0:2 na sety. Tretia klenovská hráčka Antalová spolu s Baluchom (BC Prešov) podľahli predtým v boji o medailu dvojici Beluško-Bálintová 1:2 a obsadila 5.-8. miesto.

Vo dvojhre žien mali blízko k medailám všetky tri dievčatá. Surová a Antalová sa zaskveli bronzovými priečkami, keď ich v semifinále zdolali len dve najvyššie nasadené hráčky, Turzáková (Lok. Košice) resp. Orlovská (BC Prešov) zhodne 0:2 sety. Turzáková bola osudnou aj pre mladú Bálintovú. V zápase dvoch generácií zvíťazila Košičanka v dvoch setoch 23:21 a 21:17 a Bálintová tak obsadila 5.-8. miesto.

Vo štvorhre žien dosiahla najlepšie umiestnenie Antalová, ktorá spolu s Turzákovou podľahli vo finále najvyššie nasadenému páru Orlovská-Zabavniková 1:2 na sety. K striebriu Antalovej pridala bronz dvojica Bálintová-Surová. Tá podľahla v semifinále víťazkám v pomere 0:2 na sety.

Richard Bálint/Michal Kňazek

Nezabudnime zaplatiť daň

V mesiaci marec si na obecnom úrade môžu obyvatelia splniť svoju daňovú povinnosť. Keďže z priestorových dôvodov nie je možné uverejniť plné znenie všeobecne záväzného nariadenia týkajúceho sa miestnych daní. Uverejňujeme ho na pokračovanie v skrátenej podobe. S jeho plným znením sa môžete oboznámiť na obecnom úrade.

Všeobecne záväzné nariadenie č. 1/2009 o miestnych daniach a miestnych poplatkoch za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Klenovec

1. Toto všeobecne záväzné nariadenie upravuje podrobné podmienky ukladania miestnych daní a miestneho poplatku za komunálne odpady na území obce Klenovec.

Obecné zastupiteľstvo v Klenovci podľa § 11 ods. 4 písm. d) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov v nadväznosti na § ods. 1 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a poplatkoch a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len zákon o daniach) ukladá na území obce Klenovec nasledovné miestne dane:

- a) daň z nehnuteľností
- b) daň za psa
- c) daň za ubytovanie
- d) daň za predajné automaty
- e) daň za nevýherné hracie prístroje

2. Obec Klenovec na svojom území ukladá miestny poplatok za komunálne odpady a drobný stavebný odpad.

3. Zdaňovacím obdobím miestnych daní a miestneho poplatku je kalendárny rok.

DAŇ Z NEHNUTEĽNOSTÍ

1. Daň z nehnuteľností zahŕňa: daň z pozemkov, daň zo stavieb, daň z bytov a nebytových priestorov.

Daň z pozemkov

1. Predmetom dane z pozemkov sú: orná pôda, chmelnice, vinice, ovocné sady, trvalé trávne porasty, záhrady, lesné pozemky, na ktorých sú hospodárske lesy, rybníky s chovom rýb a ostatné hospodársky využívané vod-

né plochy, zastavané plochy a nádvorcia, stavebné pozemky, ostatné plochy okrem stavebných pozemkov.

2. Predmetom dane nie sú: časti zastavaných plôch a nádvorí, ktoré sú zastavané stavbami, ktoré sú predmetom dane zo stavieb a z bytov, pozemky, alebo ich časti, na ktorých sú postavené pozemné komunikácie s výnimkou verejných účelových komunikácií, celoštátne železničné dráhy a regionálne železničné dráhy.

3. Základ dane z pozemkov:

A. Základom dane z pozemkov pre ornú pôdu, chmelnice, vinice, ovocné sady a trvalé trávne porasty je hodnota pozemku bez porastov určená vynásobením výmery pozemkov v m² a hodnoty pôdy za 1 m². Hodnota pôdy za 1 m² pre ornú pôdu, chmelnice, vinice a ovocné sady je v k.ú. Klenovec 0,1965 eur (5,92 Sk).

Hodnota za 1 m² pozemku za trvalé trávne pozemky je v k.ú. Klenovec 0,0229 eur (0,69 Sk)

B. Základom dane z pozemkov podľa ods. 1 písm. c), f), g), h) je hodnota pozemku určená vynásobením výmery pozemkov v m² a hodnoty pozemku za 1 m². Hodnota pozemkov je pre obec Klenovec nasledovná stavebné pozemky 18,58 eur (560.- Sk), záhrady 1,85 eur (56.- Sk), zastavané plochy a nádvorcia 1,85 eur (56.- Sk), ostatné plochy 1,85 eur (56.- Sk).

V prípade, že daňovník hodnotu pozemku nepreukáže znaleckým posudkom, obec Klenovec ustanovuje hodnotu pozemku vo výške 0,1327 eur (4.-Sk/m²).

4. Ročná sadzba dane z pozemkov na území obce je: 0,30 %.

5. Daň z pozemkov sa vypočítava ako súčin základu dane a ročnej sadzby dane pozemkov.

Daň zo stavieb

1. Predmet dane:

A. Predmetom dane zo stavieb sú stavby v tomto členení:

- a) stavby na bývanie a drobné stavby, ktoré majú doplnkovú funkciu pre hlavnú stavbu
- b) stavby na pôdohospodár-

sku produkciu, skleníky, stavby pre vodné hospodárstvo, stavby využívané na skladovanie vlastnej produkcie vrátane stavieb na vlastnú administratívu

c) stavby rekreačných a záhradkárskych chát a domčekov na individuálnu rekreáciu

d) samostatne stojace garáže a samostatné stavby hromadných garáží a stavby určené alebo používané na tieto účely, postavené mimo obytných domov

e) priemyselné stavby, stavby slúžiace energetike, stavby slúžiace stavebníctvu, stavby využívané na skladovanie vlastnej produkcie, vrátane stavieb na vlastnú administratívu

f) stavby na ostatné podnikanie a zárobkovú činnosť, skladovanie a administratívu súvisiacu s ostatným podnikaním a zárobkovou činnosťou

g) ostatné stavby neuvedené v písmenách a) až f).

B. Predmetom dane zo stavieb sú stavby, ktoré majú jedno, alebo viac nadzemných alebo podzemných podlaží, spojené so zemou pevným základom. Na daňovú povinnosť nemá vplyv skutočnosť, že stavba sa prestala užívať.

C. Predmetom dane nie sú stavby

- a) s bytmi alebo nebytovými priestormi, ktoré sú predmetom dane z bytov
- b) priehrad, vodovodov, kanalizácií, zariadení na ochranu pred povodňami a rozvodov tepelnej energie.

2. Základ dane:

Základom dane zo stavieb je výmera zastavanej plochy v m². Zastavanou plochou sa rozumie pôdorys stavby na úrovni najrozsiahlnejšej nadzemnej časti stavby, pričom do zastavanej plochy sa nezapočítava prečnievajúca časť strešnej konštrukcie.

3. Sadzba dane:

A. Ročná sadzba dane zo stavieb je za každý začatý m² zastavanej plochy nasledovná:

- a) stavby na bývanie a drobné stavby, ktoré majú doplnkovú funkciu

pre hlavnú stavbu na území obce 0,0497 eur (1,50 Sk)

b) stavby na pôdohospodársku produkciu, skleníky, stavby pre vodné hospodárstvo, stavby využívané na skladovanie vlastnej produkcie vrátane stavieb na vlastnú administratívu 0,0663 eur (2.- Sk)

c) stavby rekreačných a záhradkárskych chát a domčekov na individuálnu rekreáciu 0,1659 eur (5.- Sk)

d) za samostatne stojace garáže a samostatné stavby hromadných garáží a stavby určené alebo používané na tieto účely mimo bytových domov 0,2323 eur (7.-Sk)

e) priemyselné stavby, stavby slúžiace energetike, stavby slúžiace stavebníctvu, stavby využívané na skladovanie vlastnej produkcie vrátane stavieb na vlastnú administratívu 0,3319 eur (10.- Sk)

f) stavby na ostatné podnikanie a zárobkovú činnosť, skladovanie a administratívu súvisiacu s ostatným podnikaním a zárobkovou činnosťou 0,9294 eur (28.-Sk)

g) ostatné stavby neuvedené v písmenách a) až f) 0,1659 eur (5.- Sk)

B. Zvýšenie sadzby dane u viacpodlažných stavieb
Ročná sadzba dane z nehnuteľností sa zvyšuje pri viacpodlažných stavbách:

a) stavby na bývanie a ostatné stavby tvoriace príslušenstvo hlavnej stavby a stavby rekreačných a záhradkárskych chát a domčekov na individuálnu rekreáciu (ods. 3A písm. a) a písm. c)) o 0,03319 eur (1,00 Sk) za každé ďalšie podlažie, okrem prvého nadzemného podlažia.

C. U stavieb na viaceré účely sa výpočet riadi ustanoveniami § 12 odst.6 zákona č. 582/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnkov.

D. Výpočet dane zo stavieb sa riadi ustanovením § 12 zák. č. 582/2004 Z. z. V znení neskorších zmien a doplnkov.